VIDES DE SANTS EN MANUSCRITS INCOMPLETS I *MEMBRA DISIECTA*, O COM COMPLETAR EL NOSTRE CONEIXEMENT DEL QUE FOREN LES BIBLIOTEQUES ANTIGUES*

RESUM

Després d'una introducció on es reflexiona sobre la problemàtica dels textos hagiogràfics catalans i, en especial, sobre la classificació dels testimonis de la traducció de la *Legenda aurea* de Jacobus de Voragine, es presenta el cas del manuscrit de l'Arxiu de la Corona d'Aragó (Barcelona), Ripoll 113, en el qual les vides de sants apareixen organitzades d'una manera peculiar i aliena a la tradició.

Paraules clau: hagiografia, traduccions catalanes, *Flos sanctorum*, Jacobus de Voragine, *Legenda aurea*, manuscrits, codicologia.

SUMMARY

After an introduction where the authors reflect on the problems of hagiographic texts in Catalan, particularly on those of classification of the witnesses of the translation of Jacobus de Voragine Legenda aurea, they study in particular the case of manuscript Ripoll 113 (Arxiu de la Corona d'Aragó, Barcelona), in which the lives of saints present a peculiar organization and strange to the tradition.

Key words: hagiography, Catalan translations, *Flos sanctorum*, J. of Voragine, *Legenda aurea*, codicology, manuscripts.

(*) Aquesta investigació s'ha desenvolupat en el marc del projecte d'investigació FFI2011-29719-C02-01, del Ministerio de Ciencia y Tecnología, «BITECA», que és continuació de FFI2008-03882, ambdós cofinançats amb fons FEDER.

1. Generalitats

Al segle XIII apareixen els reculls hagiogràfics més importants redactats en llengües vulgars, mogudes per la intenció d'assolir una difusió més gran i recolzades per una nova sensibilitat espiritual íntimament lligada a l'aparició dels ordes mendicants i de les heretgies, moviments que comportaran una reivindicació de l'ús del vulgar com a llengua apta per a transmetre per escrit totes aquestes novetats. El francès i l'occità es mostren primerencs en aquesta producció; no debades trobem els primers testimonis ja al segle XI, amb obres com la *Séquence de sainte Eulalie*, la *Vie de Saint Léger* o la *Vie de saint Alexis* (Cingolani 1988 i 1193-1994).

Sorgeixen paral·lelament una sèrie d'obres innovadores pel que fa a la seva composició i la seva finalitat: són relats hagiogràfics que proporcionen als predicadors la informació necessària per a l'elaboració dels seus sermons, i als fidels, exemples edificants presos de les vides de sants. Es tracta de compilacions de *vitae* abreujades, conegudes amb el nom d'*abreviationes* o *Legenda sanctorum* que prenen com a model la *Legenda aurea* de Jacobus de Voragine (1264-1298). Aquesta obra es composa en un moment en què el sistema de confirmar la santedat d'una persona i de canonitzar-la es transforma, d'un procés espontani i local, a un ofici molt formal del Papa i de la seva burocràcia, ara ja netament polític. Conseqüentment, la col·lecció de biografies establerta per Voragine s'orienta en aquest sentit, i amb les 225 vides de sants que recull constituirà el repertori definitiu de sants, augmentat en cada regió pels sants i beats locals, esdevenint aviat una lectura primordial que perdurarà fins a finals de l'Edat Mitjana i durant tot el Segle d'Or, no únicament en l'àmbit eclesiàstic, sinó també entre el públic laic. Aquesta obra, per tant, serà un dels textos de major circulació dels segles XV i XVI en traduccions a les llengües vulgars (Baños Vallejo 2009; Càmara & Sempere 2009; Thompson 1990).

Els *Flos sanctorum* aviat destacaren per la seva vitalitat i per la profunda capacitat d'adaptació en manifestacions literàries diverses. Aquestes obres, que facilitaven la tasca pastoral dels frares mendicants, serviren també de font per a la composició de col·leccions que contenien una sèrie de vides de sants i que anaven destinades a la devoció particular o bé a un discurs moral de marcat caràcter edificant. D'aquesta manera, entre les obres que fan servir la *Legenda aurea* com una de les seves fonts hi ha el *Recull d'eiximplis e miracles, gestes e faules e altres ligendes ordenades per ABC* d'Arnau de Lieja, exemplari del segle XV que té la funció de servir d'auxiliar als predicadors, proporcionant-los mitjans per a fer els seus sermons més propers i entenedors al seu públic (Ysern Lagarda 1990). El contingut hagiogràfic del *Recull* és notable; dels 712 *exempla* que conté, 119 es refereixen directament o indirecta a fets importants de la vida dels sants: martiris, sacrificis i, sobretot, miracles (Mussons & Freixas 1995). Destaca igualment l'ús que en farà el debat literari entorn de la condició femenina, on, competint amb el llistat de dones exemplars del món clàssic que

havia formulat G. Boccaccio (*De claris mulieribus*), hi ha tota una sèrie d'obres, com és el cas del *Jardín de nobles donzellas* de fray Martín de Córdoba, on es prenen com a model «las lecciones de las santas vírgenes, de las pacientes madres o penitentes» i s'analitzen i elogien les vides i virtuts de santa Agnès, santa Tecla i santa Brígida, entre d'altres (Thompson 1990: 102-103). Aquest fenomen el trobem encara viu a finals del segle xv, en obres de caire moral com són les *Sententias catholicas del divi poeta Dant florenti* de Jaume Ferrer de Blanes, qui, a l'hora de comentar el cant xxvi del Paradís i reflexionar sobre el pecat d'Adam i la condició pecadora de l'home, amplia el tema amb la descripció d'una sèrie de vides de sants destacant-ne la condició d'ermitans i fent una apologia de la vida virtuosa i de l'oració (Recio 1998).

Som davant, per tant, d'un gènere molt versàtil i canviant al llarg dels segles medievals, ja que, al costat d'aquest aprofitament literari divers que hem vist suara, hi ha una transmissió textual rica, complexa i molt ramificada, la qual cosa complica enormement la possibilitat d'individualitzar, per al seu estudi, els diversos manuscrits que en conservem.

2. Els *Flos sanctorum* catalans

Així, tenim que la traducció catalana de la *Legenda Aurea* es troba entre les mostres més antigues, i la gran quantitat de testimonis que ens han pervingut demostren la bona salut que tingué aquest gènere al llarg de tota l'Edat Mitjana a les nostres terres. Stefano M. Cingolani (2011: 100-102), sintetitzant la qüestió, assenyala que la versió catalana depèn d'una branca que sembla originada a París, però encara falta un estudi de la tradició manuscrita que mostri les relacions entre els diferents testimonis, la seva composició i si ens trobem davant d'una o més traduccions. Indica que tampoc hi ha una edició crítica completa dels textos catalans, i que, a part dels fragments, molts dels testimonis són antològics i presenten la integració d'altres vides no sempre provinents de la *Legenda aurea*; tal és el cas de la incorporació de sants locals com sant Feliu de Girona o sant Narcís de Girona, amb culte a Catalunya i al Rosselló (Wittlin 2003).

Un primer intent de sistematització i d'establiment d'interdependència dels testimonis dels quinze testimonis manuscrits catalans conservats dels *Flos sanctorum* (per tant, deixant de banda la llarga tradició impresa) la devem a Gemma Avenoza i Marinela Garcia (2012), que els organitzen en dos grans grups, el primer dels quals estaria integrat per set testimonis, amb cinc exemplars pràcticament complets i fidels a la *Legenda aurea*:

Manuscrits més complets:

San Lorenzo de El Escorial: Biblioteca del Monasterio, ms. N-III-5 (1290-1310) (BITECA Manid 1897)1

Barcelona: Biblioteca de la Universitat de Barcelona, ms. 713 (1301-1325) (BITECA Manid 1900)
Paris: Bibliothèque Nationale, esp. 44 (1301-1350) (BITECA Manid 1899)
Vic: Arxiu Capitular, c. 174 (1301-1400) (BITECA Manid 1901)
Madrid: Real Academia de la Historia, cod. LXXXVIII (1350-1400) (BITECA Manid 2267)

Dos còdexs amb interessants variacions:
Barcelona: Arxiu de la Corona d'Aragó, Ripoll 113 (1290-1350) (BITECA Manid 1308)
San Lorenzo de El Escorial: Biblioteca del Monasterio, ms. M-II-3 (1401-1430) (BITECA Manid 1131)

El segon grup l'integren còpies fragmentàries, sis de les quals procedirien de volums complets:
Girona: Arxiu Municipal, sense signatura (1401-1450) (BITECA Manid 2252) 1 f.
Montserrat: Monestir, 1152 (IV) (1301-1400) (BITECA Manid 1898) 1 f.
Nîmes: Archives Départementales du Gard, 1 F 83 (1301-1350) (BITECA Manid 2169) 5 ff.
Puigcerdà: Arxiu Comarcal de la Cerdanya, fons Deulofeu, sense signatura (1401-1450) (BITECA Manid 1903) 8 ff.
Barcelona: Arxiu Corona d'Aragó, Fragments de còdexs manuscrits, carpeta núm. 14, núm. 273 (1401-1500) (BITECA Manid 2434) 1 f.
Barcelona: Arxiu Històric, Ms. B-109 (b) (1401[?]-1500[?]) (BITECA Manid 2439) 3 ff.

Mentre que dos manuscrits serien fragments i extractes del *Flos Sanctorum* independents de la transmissió del text com a obra completa:
València: Catedral, Ms. 106 (1401-1500) (BITECA Manid 1439), ff. 43-58;
Barcelona: Arxiu Catedral, Cod. 178, Fragments de còdexs 1, núm. 5. (1340-1360) (BITECA Manid 1916) 14 ff.

Si bé es troba una relació estreta entre els textos difosos per la impremta i alguns dels testimonis més antics, com ara el manuscrit de París (Càmara & Sempere 2009), no tots els exemplars manuscrits transmeten la mateixa traducció, de manera que podem parlar de més d'una traducció de les vides de Voràgine en català, de vegades separades per canvis en el registre lingüístic (actualitzacions) que es definirien com versions revisades que s'han elaborat seguint molt a prop la traducció primitiva. Altres, però, se n'allunyen, incorporant extensos passatges aliens a Voràgine dins les pròpies vides o bé actuant en direcció oposada: eliminant tot allò que no interessa al compilador-traductor (com podria ser, per exemple, algun desenvolupament teològic). Quan es completi l'estudi comparat de la totalitat de les *vides* segurament ens trobarem davant

del que es podria anomenar: Voràgine (trad. anònima versió 1), Voràgine (trad. anònima versió 2), etc.[1]

Així mateix, els *Flos sanctorum* empararen sota la teòrica autoria de Voràgine una sèrie de *vides* locals i textos piadosos que el lector medieval rebia com si fossin del bisbe de Gènova. Aquests textos dels quals a hores d'ara desconeixem l'autoria real, convindria tractar-los com a Pseudo-Jacobus de Voragine (I), (II) o (III), emprant per a la seva classificació les diverses fonts que els transmeten.

3. El manuscrit Ripoll 113 de l'Arxiu de la Corona d'Aragó (Barcelona)

D'aquesta tradició hagiogràfica en català, un cas força interessant el presenta la compilació transmesa pel manuscrit Ripoll 113 de l'Arxiu de la Corona d'Aragó (òlim: Est. 20 Caj. 30 No mod. 27 Ant. 89) (BITECA Manid 1308). Es tracta d'un manuscrit factici en pergamí i de format foli petit, on al final del *Flos sanctorum*, en algun moment hom relligà una traducció al català de la *Consolació de la filosofia* de Boeci, avui dia acèfala, fragmentària i incompleta. Copiat entre els anys 1290-1350, els folis 1r-63r, corresponents a la compilació hagiogràfica, estan escrits en lletra gòtica librària, mentre que els folis 65r-69v amb la *Consolació* boeciana estan copiats en una semigòtica cursiva acurada. El text hagiogràfic es distribueix en dues columnes i, en el seu estat actual, el manuscrit conté uns 69 folis antics amb quatre folis de guarda moderns. Els folis antics preserven encara la foliació original en xifres romanes (foliació antiga: II + LXXXI-CXX + LXXV-LXXVIII + CXXI-CXXXIX + 140-145 + II ff.), juntament amb una altra de moderna (II + 64 + 5 + II ff.). Com es pot veure en la foliació antiga detallada, els folis 75-78 estan relligats fora d'ordre i es troben actualment entre els folis 120 i 121; haurien d'anar, però, relligats al començament del volum, ja que són part d'un quaternió que ha perdut els dos folis inicials. Quant a la constitució fascicular del volum sembla que era format íntegrament per quaternions dels quals hem perdut els nou del començament, a més dels folis ja esmentats. Es conserven, per tant, els quaternions XV-XIV^{8} [IX]^{4} (que, com hem dit, hauria d'anar relligat a l'inici del volum) XV-XVI^{8} XVIII^{4}. Hi ha constància de reclams de quadern sense decorar, en part tallats pel relligador; aquells que es conserven es troben situats bé al marge inferior, bé enganxats al peu de la segona columna (ff. 88, 96, 104, 112, 128, 136, tots en posició horitzontal sota la segona columna). Els folis amiden 255 x 185 mm (f. 2), amb una caixa d'escriptura de 201 x 138 mm (ff. 1-63); columna 201 x 64.12.62 mm; en altres folis les mides varien lleugerament: de la caixa: 199 x 139 mm (f. 65); de la col.: 199 x 65.11.63 mm, núm. de línies: 33/35. Les línies de justificació de la pàgina

1. Recordem que el bisbe de Gènova no es conformà amb la primera versió de la seva obra (c. 1250-1260), sinó que seguí treballant en el text, modificant i completant la col·lecció fins a la seva mort en 1298.

es traçaren a mina de plom, marcant-se també línies de guia per als renglons que creuen l'intercolumni i que arriben fins als marges del foli; el fragment final sembla pautat a punta de plom molt tènue, sense línies de guia per als renglons. La primera línia es deixà en blanc a la primera part del manuscrit, i serví de base a l'escriptura en el fragment final; altrament s'observen restes de perforacions rodones situades molt prop del tall (o sobre el tall mateix) visibles assenyalant les línies verticals fonamentals (per exemple al f. 123 mod.).[2]

Per la decoració del volum, podem observar que es tracta d'un exemplar de luxe: a la primera part del manuscrit, la de les vides (ff. 1-63), es poden apreciar les caplletres en vermell i blau amb decoració filigranada en vermell i lila alternant, a més de rúbriques en vermell. La resta del manuscrit no presenta decoració, tot i que es deixaren espais en blanc per a les caplletres. La relligadura que el protegeix actualment és moderna, en pergamí, del s. XIX, amb el títol del volum al teixell «Vidas | y mila | gros de | Santos», i no conserva cap indici sobre la seva procedència original, llevat que sabem que arribà a l'Arxiu de la Corona d'Aragó dins del fons del Monestir de Ripoll (Valls Taberner 1991: 34).

4. Peculiaritats d'aquesta compilació de vides de sants

Un dels primers a estudiar el còdex fou Josep Vives, qui ja indicà, d'una banda, la peculiar ordenació de les vides de Voràgine, les quals no estan disposades segons l'ordre dels calendaris litúrgics com a la *Llegenda aurea*, i de l'altra, la presència de dues vides femenines, les de Nunilo i Alòdia, i les masculines de Beda i Hug de Sant Víctor, no presents en les edicions llatines i catalanes, tant de *Flos sanctorum* com de la *Legenda aurea* de Voràgine. Vives, per tant, considerà que l'autor d'aquesta compilació «no volia compondre un *Flos Sanctorum* pròpiament dit, sinó un llegendari en què les vides s'ordenarien per categories. Per altra banda, podem constatar que el nombre de vides recollides era en el llegendari molt més reduït que el *Flos* i que en la *Legenda Sanctorum*» (Vives 1962-1967: 258).

Nolasc Rebull (1976: XXI-XXVII) tingué en compte aquest manuscrit en la seva edició del de Vic i, després de la comparació entre els dos testimonis que li possibilità l'article de Vives, assenyalà que es pot endevinar un cert ordre, car els textos de la *Llengenda àuria* solen dur, després de la història de Barlaam i Josafat, la vida de sant Pelai, per acabar amb la dedicació de l'Església. El text ripollenc no transmet aquestes dues darreres peces, però en el seu lloc individualitza aquella informació que d'Hug de Sant Víctor i de Beda trobem inclosa a la vida de sant Pelai; caldria afegir que, segons l'índex del segle XVI, la darrera vida seria «den bardu» a qui proposem identificar amb sant Hildebrand que fou papa amb el nom de Gregori. Apunta Rebull també com la vida de sant

2. Bona part d'aquestes dades procedeixen de l'examen del facsímil fotogràfic de gran qualitat del qual disposa l'ACA, car la consulta de l'original està restringida pel seu estat de conservació.

Antoni és present tant al santoral de Ripoll com al de l'Escorial, ms. N.III.5 (BITECA Manid 1897). No obstant això, també cal afegir que, si bé sants com sant Fèlix, sant Narcís, Bernat Calvó, Llucià i Marcià, Cugat, Lluís (bisbe de Tolosa) i Segimon estan vinculats a Catalunya i són presents al ms. de Vic i a d'altres manuscrits hagiogràfics de la tradició catalana, cap d'aquests figura en el manuscrit de Ripoll. Avenoza i Sempere (2012) també han observat que les vides relatives a festivitats han estat omeses, la de Santa Bàrbara, i el fragment dedicat a l'Assumpció de la Verge.

Les vides que es conserven ofereixen, seguint Vives (1962-1967: 258) gairebé el mateix text arromançat de les corresponents dels *Flos* impresos, si bé apunta que la traducció d'algunes vides del llegendari sembla independent i més antiga; en aquest sentit, la vida de santa Eulàlia de Barcelona que procedeix del text llatí del passionari hispànic (manuscrit de Cardeña, s. XI, ara a la British Library, Add. 25600), però no el text de la vida de les santes Nunilo i Alòdia, santes del passionari visigòtic, la vida catalana de les quals és un *unicum* en tota la tradició en llengua romanç a la Península Ibèrica; aquesta *vida* pot derivar de la versió llatina del Passionari o de la recensió que acolliren alguns breviaris, tot i que abreujada o resumida (Vives 1962-1967: 259).

Per tal d'oferir una aproximació a les característiques del còdex pel que fa al seu contingut, seguim les pautes que Curt Wittlin assenyalava com a necessàries per a assolir un millor coneixement de les versions catalanes de la *Legenda aurea* i de la seva transmissió.

4.1 Falta de text per pèrdua de folis

Malgrat l'estat actual del còdex, acèfal, fragmentari i relligat en desordre, es pot reconstruir el contingut a partir de l'índex del s. XVI copiat en el foli 64v. Segons aquesta «taula», sabem que s'han perdut unes 30 vides que corresponen a homes, per la qual cosa el manuscrit estava constituït per unes 46 vides d'homes més les 27 vides de dones conservades. El fet que les restes del manuscrit original, tant marcades en el seu contingut femení, s'hagin conservat a través dels segles, quan qualsevol lector podia accedir al text en les edicions que es succeïren al s. XVI, fa pensar que hi hagué alguna raó que el protegí de la destrucció: tal vegada pertànyer a un monestir femení, on les vides que recull són força apropiades per a la lectura i meditació, tant de les monges com dels capellans que tenien cura de la seva vida espiritual.

4.2 Falta de capítols per omissió del compilador

Ultra la pèrdua de la part inicial, el compilador del volum actuà sobre els materials que li proporcionava la tradició de Voràgine i va prescindir d'una

sèrie de capítols, essent el més destacat l'absència de textos assumpcionistes, marians, els dedicats a la vida de Jesús, tots aquells vinculats a la litúrgia i un important nombre de *vides* d'homes, mentre que no va ometre pràcticament cap de les de dones (llevat la de les de Savina, Daria, Beatriu i Julita, quatre santes que s'inclouen en el relat de la vida d'homes: Savina en la del seu germà Savinià; Daria, que era vestal, en la de sant Crisant, per qui fou convertida i presa per esposa «espiritual»; Beatriu en la dels seus germans Simplici i Faustí i Julita en la del seu fill Quirce). Així mateix és significatiu que a la part que podríem anomenar «masculina» del recull no hagin trobat lloc cap d'aquests sants en la vida dels quals una dona representava un important paper positiu, actitud que rebla la divisió de sexes que presenta el recull.

4.3 Canvis en l'ordre dels capítols (per a coincidir amb el santoral local?)

L'autor d'aquesta compilació compongué un *Flos sanctorum* que agrupava unes 71 vides de sants a partir d'una selecció de la *Legenda aurea* de Voràgine (i dels Pseudo-Jacobus de Voragine) en què les vides s'agrupaven per sexes, però respectant, en principi, l'ordre litúrgic de l'original de Voràgine. No sembla que aquesta innovació fos deguda a la voluntat de coincidència amb el santoral local. Sembla més probable un canvi motivat pel destinatari. Cal insistir que l'única alteració significativa en l'ordre que pateix aquesta versió de la *Legenda aurea* és la divisió en dues parts: una primera destinada als sants (on trobem ubicada la vida de sant Nicolau entre la història de Barlaam i Josafat, i la vida de Beda) i una segona a les santes. En aquesta segona part l'única alteració de l'ordre és la presència de santa Caterina com la primera de les santes, quan en Voràgine apareix de les darreres; tal vegada no es tracti d'un desordre involuntari, sinó que la santa pot haver significat quelcom especial, que ara se'ns escapa, per a la comunitat que gaudí del volum.

4.4 Vides de sants afegides (per interessos del copista o del destinatari?)

Respecte a la incorporació de vides alienes no només a Voràgine sinó també als *Flos sanctorum* catalans (sovint afegides per tractar-se de sants de culte local), el cas més significatiu és la presència de les vides de Nunilo i Alòdia. Aquestes santes gaudiren d'un culte actiu a la zona de l'Aragó i la seva història procedeix de l'hagiografia mossàrab, conreada tal com informa Fernando Baños Vallejo (2003) a la Península durant els segles VIII-XI malgrat la invasió musulmana. La versió catalana, com indicà Josep Vives (1962-1967: 259), no és correspon exactament a la versió més coneguda i utilitzada, que escriví Eulogi de Còrdova, així com tampoc coincideix amb la vida de les santes que es conserva al *Passionari* de Cardeña de la BL (segona part), ni als Breviaris d'Osca (Arxiu

de la Catedral d'Osca, mss. 13, 14 i 19, tots del segle XIV) que donà a conèixer Antonio Duran i Gudiol (1957: 50-56). Cap altre *Flos sanctorum* català o castellà ha transmés aquestes vides, que en el còdex de Ripoll presenten una redacció en certa forma innovadora respecte dels seus models llatins. Si tenim en compte la zona de culte de les santes Nunilo i Alòdia, s'hi troba l'important monestir de Sixena, situat a l'Aragó, a la província d'Osca i al municipi de Villanueva de Sixena, on tal vegada es podria vincular la procedència d'aquesta compilació.

A l'Edat Mitjana Santa Maria de Sixena fou un monestir doble pertanyent a l'Orde Militar dels Hospitalers de sant Joan de Jerusalem. Hi havia un convent de frares i un altre de monges, fundat per l'esposa d'Alfons II d'Aragó on hi professaren algunes infantes reials catalano-aragoneses, com la infanta Blanca, filla de Jaume II; una filla del comte d'Urgell, Jaume el Dissortat, i una germana d'aquest mateix comte, Isabel d'Aragó i de Montferrat. L'elevada posició social de les *dueñas* de Sixena i la seva relació amb Barcelona explicaria la presència de la vida de santa Eulàlia de Barcelona, present en molts *Flos sanctorum* catalans. Les característiques codicològiques del manuscrit, el suport d'escriptura i la decoració luxosa, indicarien uns destinataris de l'alta noblesa, cosa que permetria suggerir la seva vinculació amb el cenobi de Sixena, que fou seu de l'Arxiu reial. Queden però, vies d'estudi obertes, preguntes per a les quals no tenim resposta, com, per exemple, l'itinerari seguit pel còdex fins a arribar al Monestir de Santa Maria de Ripoll, que era masculí.[3]

4.5 Vides canviades o reemplaçades

Sorprèn trobar les vides de sant Beda el Venerable (OSB), Hug de sant Víctor (OSA) i sant Hildebrand (OSB) individuades. Totes elles es copien després de la vida de sant Nicolau, darrer sant de la secció masculina, en substitució de la vida de sant Pelagi, d'on s'han extractat aquestes *vides* que el compilador ha afegit en aquest punt i on també s'esmenta el culte a sant Nicolau. Val a dir que la vida de sant Pelagi és en realitat un preàmbul a la història dels longobards, on es fa esment de nombroses històries edificants i de les vides i culte tant de sants com d'erudits de l'Església. Ens preguntem, i cal afegir aquesta qüestió a les altres pendents, quina fou la raó que guià la mà del compilador a ometre (com fan altres manuscrits) la història dels longobards, però a conservar la part, tot i que minsa, de les històries que inclou sobre sants i erudits varons, tal com hem indicat més amunt, donant-los especial protagonisme, per igualar-les en la distribució de capítols a la dels altres sants, cosa que no tenien en l'original llatí.

3. Podria haver arribat a Ripoll des de Sant Joan de les Abadesses, però el monestir femení fou abandonat per les monges a inicis del s. XI, i en l'època en què es copià el manuscrit acollia a canonges de l'orde de sant Agustí que compartien amb Sixena la mateixa regla espiritual.

Fins aquí una primera aproximació a un dels testimonis de les traduccions que de la *Legenda aurea* circularen en català, enriquit amb nous materials i amb una ordenació independent, sens dubte modificacions dutes a terme per a satisfer un destinatari exigent i ben concret. L'estudi més detallat de la significació de la presència d'aquestes vides, amb una confrontació dels textos amb la font original de la vida de sant Pelagi i una revisió de la resta de testimonis catalans aportarà més llum sobre la rica i versàtil recepció que l'obra de Voràgine tingué a la tradició catalana.

Reprenguem ara el títol d'aquest treball: «Vides de sants en manuscrits incomplets i *membra disiecta*, o com completar el nostre coneixement del que foren les biblioteques antigues». L'examen del *Flos sanctorum* de Ripoll ens ofereix pistes a seguir per a reconstruir la vida espiritual d'un territori concret. Si tractèssim ara, cosa que no és possible per raons d'espai, del ms. de la Catedral de València on es recullen també algunes *vides de sants* lligades a festivitats molt importants de l'any litúrgic (i del territori on Vicent Ferrer desenvolupà més activament la seva predicació), acabaríem reflexionant sobre els materials de treball que duien amb ells els predicadors i que constituirien la seva biblioteca de camí. D'altra banda, l'examen dels folis transmesos com a relligadures, permet demostrar l'existència de volums sencers, que augmenten el nombre de testimonis de què es té notícia contrastada. Tots aquests són elements molt importants per a entendre com una obra de la importància i influència de la *Legenda aurea* no ens ha arribat més que en un grapat minso de còpies: el seu ús provocà el desgast i la destrucció de nombrosos exemplars (no sempre els més llegits en el seu temps són els textos més documentats per la tradició textual, recordem-ho!), i a partir de finals del s. XV i molt especialment al s. XVI, la impremta facilità un nou text, molt més llegidor, ple d'il·lustracions gravades, que substituiria amb escreix la major part de les còpies manuscrites que encara voltaven per biblioteques monàstiques, nobiliàries o ciutadanes.

GLÒRIA SABATÉ
LOURDES SORIANO
GEMMA AVENOZA
Institut de Recerca en Cultures Medievals
Universitat de Barcelona

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

AVENOZA VERA, Gemma & Marinela GARCIA SEMPERE (2012), «Santos y santas en la tradición escrita catalana medieval», dins *De lo humano y lo divino en la literatura medieval: ángeles, santos y demonios*, Granada, Universidad de Granada, pp. 47-50.

BAÑOS VALLEJO, Fernando (2003), *Las vidas de santos en la literatura medieval española*, Madrid, Ediciones del Laberinto.

— (2009), «El *Flos Sanctorum* medieval para lectores de hoy», dins Jesús Cañas Murillo, Francisco Grande Quejigo i José Roso Díaz (coords.), *Medievalismo en Extremadura. Estudios sobre literatura y cultura hispánicas de la Edad Media*, Cáceres, Universidad de Extremadura, Servicio de Publicaciones, pp. 261-272.

BITECA (2011) = BELTRAN, Vicenç, Gemma AVENOZA i Lourdes SORIANO, «Bibliografia de Textos Catalans Antics», Berkeley, University of California at Berkeley, issue 4 November 2011. [<http://bancroft.berkeley.edu/philobiblon/biteca_ca.htlm>, darrera consulta: desembre de 2011.]

BRUNEL, Geneviève (1976), «"Vida de sant Francesc". Versions en langue d'oc et en catalan de la Legenda aurea. Essai de classement des manuscrits», *Revue d'Histoire des Textes*, 6, pp. 219-265.

— (1986), «Les saints franciscains dans les versions en langue d'oc et en catalan de la *Legenda aurea*», en Brenda Dunn-Lardeau (ed.), *Legenda aurea: sept siècles de diffusion. Actes du colloque international sur la Legenda aurea, texte latin et branches vernaculaires a l'Université du Québec a Montréal (11-12 mai 1983)*, Montréal / Paris, Éditions Bellarmin / Librairie J. Vrin, pp. 103-115.

CÀMARA I SEMPERE, Hèctor (2009), «El *Flos Sanctorum Romançat*: els dos incunables de la traducció catalana de la *Legenda Aurea*» dins Jesús Cañas Murillo, Francisco Grande Quejigo i José Roso Díaz (coords.), *Medievalismo en Extremadura: estudios sobre literatura y cultura hispánicas en la Edad Media*, Cáceres, Universidad de Extremadura, Servicio de Publicaciones, pp. 543-556.

CINGOLANI, Stefano Maria (1988), «La *Vida de San Alexi* catalana. Noves rimades didattico-religiose fra Catalogna e Occitania», *Studi Catalani e Provenzali* (= *Romanica Vulgaria*-Quaderni 12), pp. 79-112.

— (1993-1994), «La letteratura religiosa in Occitania e Catalogna fra XI e XIII secolo», *Boletín de Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, 43, pp. 37-55.

— (2011), *s.v.* «Jaume de Voràgine o Varàgine (OP), *Flos sanctorum / Legenda aurea sanctorum* (70.1.)», dins Lluís Cabré i Montserrat Ferrer (ed.), *Cens de Traduccions al Català Medieval fins a 1500* (13 de desembre de 2011). [<http://translatdb.narpan.net/>.]

DURAN I GUDIOL, Antonio (1954), «Los santos altoaragoneses», *Revista de Ciencias Sociales del Instituto de Estudios Altoaragoneses*, 18, Argensola, pp. 143-164.

GARCIA SEMPERE, Marinela (2010), «Vides exemplars en la literatura catalana medieval», dins Imma Creus, Maite Puig i Joan R. Veny (eds.), *Actes del Quinzè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (Universitat de Lleida, 7-11 de setembre de 2009). Vol. 2: La literatura i les arts*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, pp. 95-104.

MUSSONS FREIXAS, Anna Maria (1995), «El contenido hagiográfico del *Recull de exemples y miracles ordenat per alphabeto*», dins Juan Paredes Núñez (coord.), *Medioevo y Literatura. Actas del v Congreso de la AHLM (Granada, 27 septiembre - 1 octubre 1993)*, Granada, Universidad de Granada, vol. III, pp. 441-446.

RECIO, Roxana, (1998), «Humanismo y exégesis medieval: el caso de Ferrer de Blanes», dins Aengus M. Ward (ed.), *Actas del XII Congreso de la Asociación Internacional de Hispanistas (Birmingham, 1995)*, Birmingham, The University of Birmingham, vol. 1, pp. 293-301.

THOMPSON, Billy B. (1990), «*Plumbei cordis, oris ferrei*: la recepción de la teología de Jacobus a Vorágine y su *Legenda aurea* en la Península», dins Jane E. Connolly, A. Deyermond i B. Dutton (ed.), *Saints and their Authors. Studies in Medieval Hispanic Hagiography in Honor of John K. Walsh*, Madison, Hispanic Seminary of Medieval Studies, pp. 97-106.

VALLS I TABERNER *et alii* (1931), «Códices manuscritos de Ripoll», *Revista de Archivos, Bibliotecas y Museos*, 35, pp. 5-16, 139-175. [Repr. *Códices manuscritos de Ripoll. El inventario de 1823 de Próspero de Bofarull*, Barcelona, Cátedra de Historia del Derecho y de las Instituciones. Facultad de Derecho de la Universidad de Málaga, 1991.]

VARAZZE, J. (1998), *Legenda aurea*, edizione critica a cura di Giovanni Paolo Maggioni, Firenze, SISMEL / Edizioni del Galluzzo, 2 vols.

VIVES, Josep (1962-1967), «Un llegendari hagiogràfic català (Ms. Ripoll 113)», *Estudis Romànics (= Estudis de Literatura Catalana oferts a Jordi Rubió i Balaguer en el seu setanta-cinquè aniversari, 1)*, 10, pp. 255-271.

VORÁGINE, Jacobus de (1976), *Llegenda àuria*, edición a cargo de Nolasc Rebull, Olot.

WITTLIN, Curt J. (2003), «Manuscrits i edicions de la *Legenda Aurea* rossellonesa-catalana: una mina de materials per a la lexicologia i dialectologia històrica», *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes*, XLVI = *Miscel·lània Joan Veny*, 2, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, pp. 123-145.

YSERN LAGARDA, Josep Antoni (1990), «La *Legenda aurea* i el *Recull d'eximplis*», *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes*, XXI = *Miscel·lània Joan Bastardes*, 4, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, pp. 37-48.

APÈNDIX 1
Transcripció diplomàtica de l'índex del s. XVI
(f. 64v a dos columnes, en lletra posterior, cursiva i maldestra)

f. 64v[a]-v[b] inc. (mod.) 144v[a]-v[b] (ant.)[4]

.j. de sant siluestre
.vj. de sant pau primer ermjta
.vij. de sant remjgj
.viij. de latraslasio de sant remjgj
.ix. de san ilari
.x. de san milcharj [?]
de san feliu capansis
.xj. de sant antonj
.xiij. de sant basilj
.xvj de sant joan almoyner
.xviiij. de sant uedast
.xviiij. de sant aman
.xx. san gregori qomfesor
.xxvij. de sant benesest
.xxx [?] de sant patrisj
.xxxiij [?] de sant ambros
xxxv. de santa marjna
xxxvj. de sant leo
xxxvj. de sant alexi
xxxvij. de set frares dormens
xxxviiij. de sant girma
xlj de sant domjngo
xlviiij de sant bernat abat
liij. de sant agosti
lviiij. la traslasio de sant agosti
lx de sant lop
lix [?] de san mamet
lxij. de sant gili
.lxiij. de sant geronim
lxv. de sant frances
lxxj de sant antonj fraremenor
lxxv de sant leonart
lxxvij de autre sant leonart
lxxvij de san martj
lxxxj de sant breys
lxxxj. de san pastor abat
lxxxij. de san joan abat
lxxxiij. de san mojsen [abat]

4. La foliació antiga no concorda amb la d'aquest índex i tampoc ho fa la moderna.

[f. 64vb]

lxxxiij de sant arsenj
lxxxv de sant agaton abat
lcxxv de san barlam e de san joafat [*sic*]
xcj de sant njqolau
xcvj de beda honrat preuere
xcvj de san [ugo e de san] uictor
xcvj d*en* bardu [...][5]
xcvij de santa [catherina] uerge
c. de santa [lu]sia uerge
cij de santa lusia uerge [tatxat]
cij de s[ant]a anastasia
ciij de santa [aynne] uerge[6]
cv de santa paula
cix de santa agata uerge
cxi de santa eularja de barsalona
cxiij de sana [?] juljana
cxiiij. de santa marja egepsiana
cxv de una uerge de antioxa
cxvj de santa patronjlla
cxvj de santa teodora
cxviij de santa margarjta
cxx de santa praxedjs
cxx de santa marja macdalena
cxxiiij de santa *chis*tina uerge
cxxv de sant paul apostul [*sic*]
cxxvj de santa martha
cxxxviij de santa eufemja
cxxix de santa nonjllo e de santa alodia
cxxx de santa justina
cxxxij de santa palegia [*sic*]
cxxxiij de autra santa margarjda[7]
cxxxiiij de santa taysis
cxxxv de les .xj. mjlja uerges
cxxxvij de santa silja

5. Hauria de ser sant Hildebrand.
6. Hauria de ser santa Agnès.
7. Aquesta vida no fou copiada.

APÈNDIX 2
Textos conservats[8]

ff. 1r^{a}-64v^{b} fol. mod.; ff. lxxxjr^{a}-cxxxixr^{b} fol. ant. TEXID 1345. Compilador anònim. Títol traduït: *Vides de sants*. Versió i selecció de la *Legenda aurea* de Jacopo de Varazze amb afegits d'algunes vides alienes. CNUM 434. [inc. text f. lxxxjr^{a}] *per que* adoncs el porta brases de foc cremantz a escusatio de si [f. cxxxixr^{b} [expl.] dient iot prec *que* tu façes eglesia de la mia casa en ap*res* e la trames la sua anima a deu on sent urban la seboli entre los bisbes e feu de la sua casa egl*es*ia. [inc. colofó] Omnipotens simpit*er*ne de*us* ~~qui~~ [expl.] finito libro sit laus et glorja *christo* hamen [*sic*]. [inc. índ. cxxxxjv^{a}] *De* sant siluestre [f. cxxxxvij [expl.] *De* santa silja. CONDICIÓ: acèfal. NOTES: J. Vives edità el text dels ff. 111r^{b}-113r^{a} i 129r^{b}-130r^{b} (Vides de santa Eulàlia, santa Nunilo i santa Alòdia). Conté actualment trenta-vuit vides de sants. El colofó i l'índex han estat afegits per una mà posterior. BIBLIOGRAFIA: Vives (1962-67). = BOOCT 434.

f. 1r^{a}-r^{b} fol. mod.; f. 81r^{a}-r^{b} fol. ant. TEXID 10781. Jacobus de Voràgine. *De sancto Bricio*. Títol traduït: *La vida de sant Breç*. CNUM 11710. [inc. text f. 1r^{a}] [...] *per que* adones el porta brases de foc cremantz a escusacio de si entro al uas de sent marti [f. 1r^{b} expl.] E qua*n* fo sebolit sent brez reebe la sua seylla. e aqui el uisc .vij. ans bonament. e en lo .vij. an el mori.

ff. 1r^{b}-2r^{b} fol. mod.; ff. 81r^{b}-82r^{b} fol. ant. TEXID 10789. Jacobus de Voragine. *De sancto Pastore abbate*. Títol traduït: *La vida de sant Pastor*. CNUM 11711. [inc. text f. 1r^{b}] P4astor abat estec moltz ans en lermitatge en gran abstinentia [f. 2r^{b} expl.] e si io dic *que* la dons a pobres segur seras. fen ço qu*et* uuylles que io no e cosa.

f. 2r^{b}-v^{b} fol. mod.; f. 82r^{b}-v^{b} fol. ant. TEXID 10790. Jacobus de Voragine. *De sancto Iohanne abbate*. Títol traduït: *La vida de sant Joan abat*. CNUM 11712. [inc. rubr. f. 2r^{b}] De sent ioan abat [inc. text] I2ohan abat com nepifani estegues *per* .xl. ans en lermitatge. el li demana qua*nt* nauie profitat [f. 2v^{b} expl.] io no fiu ala mia uolentat ni no enseynne alcun q*ui* nol fees primer de mi.

ff. 2v^{b}-3r^{b} fol. mod.; ff. 82v^{b}-83r^{b} fol. ant. TEXID 10791. Jacobus de Voragine. *De sancto Moyse abbate*. Títol traduït: *La vida de sant Moisès abat*. CNUM 11713. [inc. rubr. f. 2v^{b}] De se*nt* moyse*n* abat [inc. text] M2oysen abat dix aun frare qui li demanaue se*r*mo. seu en la sela tua [f. 3r^{b} expl.] car com tu no sies es home *per que* goses estar en mig dels homens.

ff. 3r^{b}-4v^{a} fol. mod.; ff. 83r^{b}-84v^{a} fol. ant. TEXID 10792. Jacobus de Voragine. *De sancto Arsenio abbate*. Títol traduït: *La vida de sant Arseni*. CNUM 11714. [inc. rubr. f. 3r^{b}] De sent arseni [inc. text] A2rseni dementre q*ue* estaue en son palau. el p*re*gaue de*us* q*ue* fos endrezat ala sua salut [f. 4v^{a} expl.] en la sua cara e axi el estaua.

8. Materials extrets de BITECA. El TEXID correspon al número que té l'obra en la taula dedicada a autors i obres i el CNUM al núm. de registre que s'atorga a cadascuna de les còpies registrades d'una obra en concret.

ff. 4v[a]-5r[a] fol. mod.; ff. 84v[a]-85r[a] fol. ant. TEXID 10793. Jacobus de Voragine. *De sancto Agathone abbate.* Títol traduït: *La vida de sant Agató abat.* CNUM 11715. [inc. rubr. f. 4v[a]] de sent agaton abat [inc. text] A2gathan abat per .iij. tenc ques metie una pera en la boca per ço que calas [f. 5r[a] expl.] e uehien los frars el enaxi com hom qui uol comanar a deu sos amichs.

ff. 5r[a]-11r[b] fol. mod.; ff. 85r[a]-91r[b] fol. ant. TEXID 10800. Jacobus de Voragine. *De sanctis Barlaam et Iosaphat.* Títol traduït: *La vida de Barlam eremita.* Var. Títol: *La vida de Barlam i com convertí Josafat fill del rei Avemir.* CNUM 11716. [inc. rubr. f. 5r[a]] De sent barlaam e de sent iosaphat [inc. text f. 5r[b]] B2arlaam del qual compila la sua historia en iouan danasçan [*sic*] ab molt gran estudi [f. 11r[b] expl.] E quan o oy dir lo rey baraxies ab molt gran compaynna [*sic*] ana la e portassen los santz corses honradament en la sua ciutat. enlo qual loc se fan moltz miracles.

ff. 11r[b]-16r[a] fol. mod.; ff. 91r[b]-96r[a] fol. ant. TEXID 10627. Jacobus de Voragine. *De sancto Nicholao.* Títol traduït: *De la vida de sant Nicolau.* CNUM 11717. [inc. rubr. f. 11r[b]] De sent nicolau [inc. text f. 11v[a]] N2icholau es dit anicho qui es uictoria e leos que es poble [expl.] E en altre loc eslest que metodi patriarcha la uida de sent nicolau escrisc en grec. la qual ioan diaque la translada en lati. E moltes coses hi aiusta [inc. tit.] Da lo eleix [inc. text] N2icolau de la ciutat de patera ciutada fo. engenrat e nat de molt richs e sant parentz [f. 16r[a] expl.] mig uiu fo aportat al lit. per que adoncs el mana als monges que cantassen la nouela historia de sent nicolau.

f. 16r[a]-r[b] fol. mod.; f. 96r[a]-r[b] fol. ant. TEXID 10781. Jacobus de Voragine. *Vida de sant Beda.* CNUM 11718. [inc. rubr. f. 16r[a]] Den beda onrat preuere [inc. text] E2n lan de nostre seynnor. De lxxx.vij. en beda onrat [f. 16r[b]] preuere e monge se mostra clar per uiututz en anglaterra [f. 16r[b] expl.] aquestes coses son en la fossa den beda honrat la sua ossa. lo seu cors es colt en genoa.

f. 16r[b]-v[a] fol. mod.; f. 96r[a]-v[a] fol. ant. TEXID 11210. Jacobus de Voragine. *Vida de sant Ugo i sant Víctor.* CNUM 11719. [inc. rubr. f. 16r[b]] De sent ugo e de sent uictor [inc. text] E2n lan de nostre seynnor .M.C.xxx.viij mori ugo de sent uictor [f. 16v[a] expl.] E dien aquestes paraules lo seu espirit ana a deu. el cors de deu se parti dels que nol ueeren.

f. 16v[a]-v[b] fol. mod.; f. 96v[a]-v[b] fol. ant. TEXID 11211. Jacobus de Voragine. *Vida de sant Hildebrand* CNUM 11720. [inc. text f. 16v[a]] E2n lan de nostre seynnor. M.e. l.vij. en brandus prior duniacensis fo feyt papa e ac nom gregori [f. 16v[b] expl.] E quan se fo confessat e ac iaquit larchabisbe el nomena clarament lespirit sant. aquest miracle recomte en bonic en lo libre que trames ala comtessa na matildina. VERIFY texid.

ff. 16v[b]-20r[a] fol. mod.; ff. 96v[b]-100r[a] fol. ant. TEXID 11721. Jacobus de Voragine. *De sancta Katherina.* Títol traduït: *La vida de santa Caterina.* CNUM 11721. [inc. rubr. f. 16v[b]] De senta chaterina [inc. text] C2atherina es dita de cata que uol dir tot [expl.] per ço car ela feu assi cadena de bones obres. per la qual puya al cel [inc. tit.] Dalo eleix [inc. text] C2atherina fo fylla de costanti rey e fo molt sauia en totes les liberals artz [f. 20r[a] expl.] per aquels que aurien memoria dela. Totz aquestz priuilegis foren en senta catherina.

ff. 20r[a]-22r[a] fol. mod.; ff. 100r[a]-102r[a] fol. ant. TEXID 10628. Jacobus de Voragine. *De sancta Lucia.* Títol traduït: *La vida de santa Llúcia.* CNUM 11722. [inc. rubr. f. 20r[a]] De senta lucia uerge [inc. text] L3ucia es dita de lum. car lum a belea en esguardament [f. 22r[a] expl.] fo sebolida. E en ap*re*s sobre lo seu uas fo edificada egl*e*sia.

ff. 22r[a]-23r[a] fol. mod.; ff. 102r[a]-103r[a] fol. ant. TEXID 10631. Jacobus de Voragine. *De sancta Anastasia.* Títol traduït: *La vida de santa Anastàsia.* CNUM 11723. [inc. rubr. f. 22r[a]] senta anastasia [inc. text] A2nastasia es dita abana q*ue* uol dir en s*us*. e estasis q*ue* uol dir estant o estat [expl.] si metexa guardan de peccatz [inc. tit.] Dalo [*sic*] [inc. text] A2nastasia dona la pl*us* noble que fos dels romans q*ue* fo fylla del p*re*taxat baro molt noble [f. 23r[a] expl.] En ap*re*s na polonia lo cors de senta anastasia seboli molt honradame*n*t en lo seu uerger. en lo qual auie feyta priuadament eglesia.

ff. 23r[a]-25r[b] fol. mod.; ff. 103r[a]-105r[b] fol. ant. TEXID 10650. Jacobus de Voragine. *De sancta Agnete.* Títol traduït: *La vida de santa Agnès.* CNUM 11724. [inc. rubr. f. 23r[a]] De senta agnes [inc. text] A2gnes es dita de aynela p*er* ço car ela fo suau e humill [f. 25r[b] expl.] danar al loc del martiri molt alegrament en lo qual la s*ancta* u*er*ge ana molt cuytosame*n*t.

ff. 25r[b]-28v[a] fol. mod.; ff. 105r[b]-108v[a] fol. ant. TEXID 10654. Jacobus de Voragine. *De sancta Paula.* Títol traduït: *La vida de santa Paula.* CNUM 11725. [inc. rubr. f. 25r[b]] De senta paula [inc. text] P4aula fo molt nobla fembra d*e* roma e escrisc sent ireonim la sua uida [f. 28v[a] expl.] q*ue* tu aiuts als teus cultiuadors en la lur ueylla ab tes or*acio*ns.

ff. 28v[a]-31r[b] fol. mod.; ff. 108v[a]-111r[b] fol. ant. TEXID 10659. Jacobus de Voragine. *De sancta Agatha.* Títol traduït: *La vida de santa Àgata.* CNUM 11726. [inc. rubr. f. 28v[a]] De senta agata [inc. text] A2gata es dita de agios q*ue* uol aytant dir co*m* san*t* etheos [f. 31r[b] expl.] e mostra deliurament de la t*er*ra. VERIFY texid.

ff. 31v[b]-33r[a] fol. mod.; ff. 111v[b]-113r[a] fol. ant. TEXID 10660. Pseudo-Jacobus de Voragine. *La vida de santa Eulàlia verge.* CNUM 11727. [inc. rubr. f. 31v[b]] De senta eulalia. de barcelona [inc. text] S2ancta eulalia uerge sofferi martiri sotz en dacia iutge en la ciutat de barcelona [f. 33r[a] expl.] grans gentz ue*n*gre*n* e tan tost ab alegria la seboli-ren. e beneyren de*us* lo pare e ihesu *chri*st fyll del. e el sant spirit. lo regne del qual durara p*er* infinita *secula* secu*lo*rum.

f. 33r[a]-v[b] fol. mod.; f. 113r[a]-v[b] fol. ant. TEXID 10664. Jacobus de Voragine. *De sancta Iuliana.* Títol traduït: *La vida de santa Juliana.* CNUM 11728. [inc. rubr. f. 33r[a]] d. *santa.* Iuliana [inc. text] I2uliana dementre que ere esposada an eugeli q*ui* ere p*re*tor de nicodemia [f. 33v[b] expl.] e mantinent la mar gita los corses qui fore*n* menyatz p*er* ocels e p*er* besties.

ff. 33v[b]-35r[b] fol. mod.; ff. 113v[b]-115r[b] fol. ant. TEXID 10675. Jacobus de Voragine. *De sancta Maria egyptiaca.* Títol traduït: *La vida de santa Maria egipciaca.* CNUM 11729. [inc. text f. 33v[b]] De senta maria egiptiaga [inc. text] M2aria egiptiaga qui ere apellada peccadora feu en un ermitatge molt estreta uida [f. 35r[b] expl.] el ueyll sen torna al monestir deu loan bonament.

f. 35r^{b}-v^{b} fol. mod.; f. 115r^{b}-v^{b} fol. ant. TEXID 10681. Jacobus de Voragine. *De virgine quadam antiochena.* Títol traduït: *D'una verge d'Antioquia.* CNUM 11730. [inc. rubr. f. 35r^{b}] Duna u*e*rge dantioxa [inc. text] F4o una u*e*rge en la ciutat dantioxa dela qual s*e*nt ambros recomta la sua ystoria en lo seguent libre de les u*e*rges [f. 35v^{b} expl.] si peccare de son cors cela q*ue* no uolie peccar ab ses paraules.

ff. 35v^{b}-36r^{b} fol. mod.; ff. 115v^{b}-116r^{b} fol. ant. TEXID 10696. Jacobus de Voragine. *De sancta Petronilla.* Títol traduït: *La vida de santa Petronil·la.* CNUM 11731. [inc. rubr. f. 35v^{b}] De senta petronilia [inc. text] P3etronilla fo fylla de sent P. apostol. on com ela fos molt bela [f. 36r^{b} expl.] mas en iust qui ere son clergue lon leua el seboli onradament.

ff. 36r^{b}-38r^{b} fol. mod.; ff. 116r^{b}-118r^{b} fol. ant. TEXID 10796. Jacobus de Voragine. *De sancta Theodora.* Títol traduït: *La vida de santa Teodora.* CNUM 11732. [inc. rubr. f. 36r^{b}] De senta theodora [inc. text] T2eodora fo nobla fembra e bela q*ue* auie marit molt ric [f. 38r^{b} expl.] axi q*uel* abat mort d*el* monestir el fo elegut en abat.

ff. 38r^{b}-39v^{a} fol. mod.; ff. 118r^{b}-119v^{a} fol. ant. TEXID 10710. Jacobus de Voragine. *De sancta Margarita.* Títol traduït: *La vida de santa Margarita.* CNUM 11733. [inc. rubr. f. 38r^{b}] De senta margarita [inc. text] M2argarida es dita duna pera p*re*ciosa q*ue* es apellada margarida [expl.] la sua ligenda escrise en teonin*us* qui ere baro molt saui [inc. text] Margarida dantioxa fo e fo fylla den teodosi patriarcha dels gentils [f. 39v^{a} expl.] Soffri passio en lo dia q*ues* diu .xiij. dies en l*es* kal*e*ndes de iuliol.

f. 39v^{a} fol. mod.; f. 119v^{a} fol. ant. TEXID 10805. Jacobus de Voragine. *De sancta Praxede.* Títol traduït: *La història de santa Pràxedis.* CNUM 11734. [inc. rubr. f. 39v^{a}] De senta praxedis [inc. text] P4raxedis fo u*e*rge e sor de *sancta* potenciana [expl.] e deren los lurs abens [*sic*] a pobres de ih*es*u *chr*ist. en apres els sen anaren a deu.

ff. 39v^{a}-40v^{b} i 45r^{a}-48r^{a} fol. mod.; ff. 119v^{a}-120v^{b} i 125r^{a}-128r^{a} fol. ant. TEXID 10713. Jacobus de Voragine. *De sancta Maria Magdalena.* Títol traduït: *La vida de santa Maria Magdalena.* CNUM 11735. [inc. rubr. f. 39v^{a}] De *sancta* maria magdalena [inc. text] M2aria uol dir deles mars mar o enlumenadriu o en lumenada [f. 40r^{a} expl.] car la ona bundaue los falimentz sobre agunda g*ra*cia [inc. tit.] Dalo eleix [inc. text] Maria magdalena es axi apellada p*er* lo castel magdalon [f. 40v^{b} expl.] ela ana en ues els. e ab ses [inc. text f. 45r^{a}] beles paraules els als fahie partir de les errors [f. 48r^{a} expl.] costa lo seu lit ab moltz clergues estant. E la sua anima que sen puya com a coloma en lo cel. NOTES: el text s'interromp en el f. 40v^{b} i es reprèn en el f. 45r^{a}.

f. 41r^{a} fol. mod.; f. 75r^{a} fol. ant. TEXID 11212. Pseudo-Jacobus de Voragine. *Miracles de sant Antoni?* CNUM 11736. [inc. text f. 41r^{a}] mjyg dels ocels no romanie. tant que un dia la fembra uench ala closura del paniz [?] e feu uot a s*e*nt antoni q*ue* si aq*uel* paniz dels ocels guardaue q*uel* seu sepulcre .ix. uegades uisitarie. [expl.] E mantinen*t* feyt lo uot totz los ocels sen partiren. si q*ue* nom romas negu. ni sobre lo paniz ni sobre los salzes q*ue* eren en torn del camp. NOTES: transcrivim tot el text.

ff. 41r^{a}-42v^{a} fol. mod.; ff. 75r^{a}-76v^{a} fol. ant. TEXID 10777. Jacobus de Voragine. *De sancto Leonardo.* Títol traduït: *La vida de sant Lleonart.* CNUM 11737. [inc. rubr. f. 41r^{a}] De sent leonart [inc. text] L3eonart odor de poble es dit de leos que es poble e d*e* nard*us*

q*ue* es erba ben olent [f. 42v[a] expl.] e li trenca les cadenes e les li posa en les mans. e p*er* mig daquels el lon trasch p*er* qu*en* foren totz esbalaytz.

f. 42v[a]-v[b] fol. mod.; f. 76v[a]-v[b] fol. ant. TEXID 10777 [?] Jacobus de Voragine. *De sancto Leonardo.* Títol traduït: *La vida de sant Lleonart.* CNUM 11738. [inc. text f. 42v[a]] F30 altre sent leonart qui fo hom daytal u*ir*tutz e daytal sanctetat que iau a corbiac. On com el fos p*re*lat d*el* monestir tant fo el humil que totz nauien enueya [expl.] Apres aço com el agues mesa pau entre .ij. bisbes quis uolien mal el dix q*uen* lendema se murrie.

ff. 42v[b]-44v[b] fol. mod.; ff. 76v[b]-78v[b] fol. ant. TEXID 10780. Jacobus de Voragine. *De sancto Martino.* Títol traduït: *La vida de sant Martí.* CNUM 11739. [inc. rubr. f. 42v[b]] De sent marti [inc. text] M2arti uol aytant dir com bataylla [f. 44v[b] expl.] agren confessat lo peccat que auien feyt contra el. En apres p*er* licentia del els sen anare*n* ab[...].

ff. 48r[a]-49r[a] fol. mod.; ff. 128r[a]-129r[a] fol. ant. TEXID 10716. Jacobus de Voragine. *De sancta Christina.* Títol traduït: *La vida de santa Cristina.* CNUM 11740. [inc. rubr. f. 48r[a]] De senta *christ*ina u*er*ge [inc. text] X2pistina uol aytant dir com untada ab crisma [f. 49r[a] expl.] e gitala an iulian enrasch li luyll. p*er* q*ue* en uilia irat la feu sagitar. E apr*es* ela trames lespirit a deu.

ff. 49r[a]-50r[b] fol. mod.; ff. 129r[a]-130r[b] fol. ant. TEXID 10707. Jacobus de Voragine. *De sancto Paulo apostolo.* Títol traduït: *La vida de sant Pau apòstol.* CNUM 11741. [inc. rubr. f. 49r[a]] d*e* sent paul apostol [inc. text] S2ent paul apostol com u*in*gues dantioxa aiconia ab demas e ab ermogar*us* [f. 50r[b] expl.] ço q*ue* en la passio no moris car ala mort p*er* fe fermament se offeri.

ff. 50r[b]-51v[b] fol. mod.; ff. 130r[b]-131v[b] fol. ant. TEXID 10714. Jacobus de Voragine. *De sancta Martha.* Títol traduït: *La vida de santa Marta.* CNUM 11742. [inc. rubr. f. 50r[b]] De se*n*ta marta [inc. text] M2arta fo osta de ih*es*u crist E fo son pare e sa mare de lynnatge real. fo lo pare dela duc de siria [f. 51v[b] expl.] la qual en apr*es* sen ana pr*ei*car. en esclauonia lauangeli de deu. E apr*es* .x. ans ela sen ana a deu.

ff. 51v[b]-53r[a] fol. mod.; ff. 131v[b]-133r[a] fol. ant. TEXID 10754. Jacobus de Voragine. *De sancta Eufemia.* Títol traduït: *La vida de santa Eufe`mia.* CNUM 11743. [inc. rubr. f. 51v[b]] De senta eufemia [inc. text] E2ufemia es dita de eu que es be. e de femina profitable e honesta [f. 53r[a] expl.] aq*ue*sta s*an*cta u*er*ge loa tu seyner e la tua gl*or*ia e p*re*c per nos peccadors. E aduga a tu los n*ost*res uotz bonament.

ff. 53r[a]-54r[b] fol. mod.; ff. 133r[a]-134r[b] fol. ant. TEXID 11213. Pseudo-Jacobus de Voragine. *Vida de santa Nunilo i santa Alòdia.* CNUM 11744. [inc. rubr. f. 53r[a]] De senta nunilo e d*e* s*an*cta alodia [inc. text] E2n lan dela encarnatio. DCCCC.e .ij. ab derrame*n* princep en la regio despayna de ssarayns mana en so regne q*ue* si nuyll hom ne nuylla [f. 53r[b]] fembra auie en tota la t*er*ra q*ue* agues ahuda mare sarrayna o pare sarray e q*ue* fos bateyat. que renegas la fe de ih*es*u *christ* O q*ue* moris aglay [f. 54r[b] expl.] P*er* qu*en* fo el molt irat. e mantine*n*t mana q*ue* hom les dessoterras. e q*ue* ala ciutat les aportas. e q*ue* hom l*es* meses en una p*re*gona ciya [?] e en apr*es* q*ue* hom

en ciyas la ciya de grans peres e de *terra*. En lo qual loc ueu hom lum ue*nir* del cel manifestame*nt*.

ff. 54r^{b}-56r^{b} fol. mod.; ff. 134r^{b}-136r^{b} fol. ant. TEXID 10760. Jacobus de Voragine. *De sancta Iustina.* Títol traduït: *La vida de santa Justina verge.* CNUM 11745. [inc. rubr. f. 54r^{b}] De senta iustina [inc. text] I2ustina es dita de iusticia p*er* ço car ela rede acascun ço q*ue* seu ere [f. 56r^{b} expl.] E sofferire*n* passio .vij. dies en les kalendes de febr. [*sic*].

ff. 56r^{b}-57v^{b} fol. mod.; ff. 136r^{b}-137v^{b} fol. ant. TEXID 10797. Jacobus de Voragine. *De sancta Pelagia.* Títol traduït: *La vida de santa Pelagia.* CNUM 11746. [inc. rubr. f. 56r^{b}] De senta pelagia [inc. text] P4elagia fo de la ciutat dantioxa fo molt rica de grans riq*ue*es bela de cors [f. 57v^{b} expl.] E quan les u*er*ges ueeren lo<s> seu cors eles co-negren q*ue* u*er*ge ere p*er* q*ue* totz ne feeren penite*n*cia e la seboliren honradame*nt* en lo monestir de les uerges.

ff. 57v^{b}-58v^{b} fol. mod.; ff. 137v^{b}-138v^{b} fol. ant. TEXID 10810. Jacobus de Voragine. *De sancta Thaysi.* Títol traduït: *La vida de santa Thaycis.* CNUM 11747. [inc. rubr. f. 57v^{b}] De senta taysis [inc. text] T2aysis fo abandonada segons q*ue*s lig en les uides dels santz pares. e ta*nt* fo bela [f. 58v^{b} expl.] ben deuries au*er* mayor uergoyna del teu creador qui reuele los amagame*nt*s de tenebres. P*er* q*ue* ela confusa se parti del.

ff. 58v^{b}-60v^{b} fol. mod.; ff. 138v^{b}-140v^{b} fol. ant. TEXID 10770. Jacobus de Voragine. *De undecim milibus virginum.* Títol traduït: *De les onze mil verges.* CNUM 11748. [inc. rubr. f. 58v^{b}] De .xi. milia u*er*ges [inc. text] E2n aq*ue*sta man*er*a sofferire*n* passio .xj milia uerges [f. 60v^{b} expl.] On com labat li demanas q*ue* ere alo q*ue* uehie. lo religios li comta la p*r*omissio de la u*er*ge. p*er* q*ue* ab eles sen ana dauant deu.

ff. 60v^{b}-63r^{b} fol. mod.; ff. 140v^{b}-143r^{b} fol. ant. TEXID 10783. Jacobus de Voragine. *De sancta Cecilia.* Títol traduït: *La vida de santa Cecília.* CNUM 11749. [inc. rubr. f. 60v^{b}] De senta cecilia [inc. text] C2ecilia uol aytant dir com liris del cel [f. 61r^{a} expl.] e en les esteles p*er* gran sauiea e p*er* gran u*er*itat q*ue* auie [inc. text] C2ecilia u*er*ge de molt noble lynatge de roma [f. 63r^{b} expl.] En apr*es* ela trames la sua anima a deu. on sent ur^{b}an la seboli entre los bisbes. e feu de la sua casa esgl*es*ia. NOTES: al f. 63r^{b} segueix un text llatí amb lletra una mica acurada i una prova de ploma «finjto ljbro sit laus et glorja *christo*. Hamen», amb lletra desacurada. Als ff. 63v^{a} (143v^{a} mod.) fragment d'una taula amb lletra gòtica cursiva amb trets de bastarda: «De sent siluestre en. | De sent paul p*r*imer ermite en [...] De sent antoni en | De se*n*t basili en»; f. 64r en blanc; al f. 64v, a dues columnes, un altre índex en lletra posterior, cursiva i maldestra: «.j. d*e* sant siluestre | .vj. d*e* sant pau primer ermjta [....] cxxxv de les .xj. mjlja uerges | cxxxvij d*e* santa silja».

ff. 65r^{a}-69v^{b} fol. mod. TEXID 2024. Anicius Manlius Severinus Boethius. *De consolatione philosophiae.* Títol traduït: *Consolació de la filosofia.* CNUM 1482. [inc. text f. 65r^{a}] [...] La qual cosa en breu Los vendria en ajuda *contra* lo dit Theodorich el despos posseyria del regne posant ffalçame*nt* titol de tracio [f. 69v^{b} expl.] Car li*us* en p*r*enets be esgart no han ab si regidor ne capita p*er* q*ue* no deue*n* esse*r* temutz car no han força ne vigor. E p*er* aq*ue*sta [...]. CONDICIÓ: acèfal, fragmentari i incomplet. BIBLIOGRAFIA: Bofarull y Mascaró, ed. (1857: 395-413). Riera i Sans (1984: 302-5).

APÈNDIX 3

J. de Voragine (ed. Maggioni, 1998)	ACA (Ripoll 113) Vides masculines	ACA (Ripoll 113) Vides femenines
DE TEMPORE RENOVATIONIS		
1. De aduentu domini		
2. De sancto Andrea		
3. De sancto Nicholao	[42] xcj de sant njqolau (ff. 11rb-16ra fol. mod.; ff. 91rb-96ra fol. ant.)	
4. De sancta Lucia		[47] c. de santa [lu]sia uerge [47e] cij de santa lusia uerge [ratllat] (ff. 20ra-22ra fol. mod.; ff. 100ra-102ra fol. ant.)
5. De sancto Thoma apostolo		
DE TEMPORE RECONCILIATIONIS ET PEREGRINATIONIS		
6. De natiuitate domini		
7. De sancta Anastasia		[48] cij de s[ant]a anastasia (ff. 22ra-23ra fol. mod.; ff. 102ra-103ra fol. ant.)
8. De sancto Stephano		
9. De sancto Iohanne apostolo		
10. De innocentibus		
11. De sancto Thoma Canturiensi		
12. De sancto Siluestro	[1] .j. de sant siluestre	
13. De circumcisione domini		
14. De epiphania domini		
15. De sancto Paulo heremita	[2] .vj. de sant pau primer ermjta	
16. De sancto Remigio	[3] .vij. de sant remjgj [4] .viij. de latraslasio de sant remjgj	
17. De sancto Hylario	[5] .ix. de san ilari	
18. De sancto Machario	[6] .x. de san milcharj [?]	
19. De sancto Felice in pincis	[7] de san feliu capansis	

20. De sancto Marcello		
21. De sancto Antonio	[8] .xj. de sant antonj	
22. De sancto Fabiano		
23. De sancto Sebastiano		
24. De sancta Agnete		[49] ciij de santa [aynne] uerge (ff. 23ra-25rb fol. mod.; ff. 103ra-105rb fol. ant.)
25. De sancto Vincentio		
26. De sancto Basilio	[9] .xiij. de sant basilj	
27. De sancto Iohanne elemosinario	[10] .xvj de sant joan almoyner	
28. De conuersione sancti Pauli		
29. De sancta Paula		[50] cv de santa paula (ff. 25rb-28va fol. mod.; ff. 105rb-108va fol. ant.)
30. De sancto Iuliano		
DE TEMPORE DEVIATIONIS		
31. De septuagesima		
32. De sexagesima		
33. De quinquagesima		
34. De quadragesima		
35. De ieiuniis quatuor temporum		
36. De sancto Ignatio		
37. De purificatione		
38. De sancto Blasio		
39. De sancta Agatha		[51] cix de santa agata uerge (ff. 28va-31rb fol. mod.; ff. 108va-111rb fol. ant.)
40. De sancto Vedasto	[11] .xviiij. de sant uedast	
41. De sancto Amando	[12] .xviiij. de sant aman	
		[52] cxi de santa eularja de barsalona (ff. 31vb-33ra fol. mod.; ff. 111vb-113ra fol. ant.)
42. De sancto Valentino		

43. De sancta Iuliana		[53] cxiij de sana [?] juljana (f. $33^{ra\text{-}vb}$ fol. mod.; f. $113^{ra\text{-}vb}$ fol. ant.)
44. De cathedra sancti Petri		
45. De sancto Mathia apostolo		
46. De sancto Gregorio papa	[13] .xx. san gregori qomfesor	
47. De sancto Longino		
48. De sancto Benedicto	[14] .xxvij. de sant benesest	
49. De sancto Patricio	[15] .xxx [?] de sant patrisj	
50. De annunciatione dominica		
51. De passione domini		
DE TEMPORE RECONCILIATIONIS		
52. De resurrectione domini		
53. De sancto Secundo martyre		
54. De sancta Maria Egyptiaca		[54] cxiiij. de santa marja egepsiana (ff. 33vb-35rb fol. mod.; ff. 113vb-115rb fol. ant.)
55. De sancto Ambrosio	[16] .xxxiij [?] de sant ambros	
56. De sancto Georgio		
57. De sancto Marcho euangelista		
58. De sancto Marcellino		
59. De sancto Vitali		
60. De uirgine quadam apud Antiocham		[55] cxv de una uerge de antioxa (f. $35^{rb\text{-}vb}$ fol. mod.; f. $115^{rb\text{-}vb}$ fol. ant.)
61. De sancto Petro martire		
62. De sancto Philippo apostolo		
63. De sancto Iacobo apostolo		
64. De inuentione sanctae crucis		
65. De sancto Iohanne ante portam latinam		

66. De letania maiori et minori		
67. De ascensione domini		
68. De emissione spirutus sancti		
69. De sanctis Gordiano et Epymacho		
70. De sanctis Nereo et Achileo		
71. De sancto Pancratio		
DE TEMPORE PEREGRINATIONIS		
72. De sancto Urbano		
73. De sancta Petronilla		[56] cxvj de santa patronjlla (ff. 35vb-36rb fol. mod.; ff. 115vb-116rb fol. ant.)
74. De sanctis Marcellino et Petro		
75. De sanctis Primo et Feliciano		
76. De sancto Barnaba apostolo		
77. De sanctis Vito et Modesto		
78. De sanctis Qurico et Iulita		
79. De sancta Marina uirgine		[17] xxxv. de santa marjna
80. De sanctis Geruaso et Prothasio		
81. De natiuitate sancti Iohannis baptiste		
82. De sanctis Iohanne et Paulo		
83. De sancto Leone papa	[18] xxxvj. de sant leo	
84. De sancto Petro apostolo		
85. De sancto Paulo apostolo		[62] cxxv de sant paul apostul [sic] Es tracta de la vida de Santa Tecla, deixebla de l'apòstol (Vives, 258) (ff. 49ra-50rb fol. mod.; ff. 129ra-130rb fol. ant.)
86. De VII fratribus		
87. De sancto Syro episcopo Ianuensi		
88. De sancta Theodora		[57] cxvj de santa teodora (ff. 36rb-38rb fol. mod.; ff. 116rb-118rb fol. ant.)

89. De sancta Margarita		[58] cxviij de santa margarjta (ff. 38rb-39va fol. mod.; ff. 118rb-119va fol. ant.)
90. De santo Alexio	[19] xxxvj. de sant alexi	
91. De sancta Praxede		[59] cxx de santa praxedjs (f. 39va fol. mod.; f. 119va fol. ant.)
92. De sancta Maria Magdalena		[60] cxx de santa marja macdalena (ff. 39va-40vb i 45ra-48ra fol. mod.; ff. 119va-120vb i 125ra-128ra fol. ant.)
93. De sancto Apollinare		
94. De sancta Christina uirgine		[61] cxxiiij de santa chistina uerge (ff. 48ra-49ra fol. mod.; ff. 128ra-129ra fol. ant.)
95. De sancto Iacobo apostolo		
96. De sancto Christoforo		
97. De sanctis VII dormientibus	[20] xxxvij. de set frares dormens	
98. De sanctis Nazario et Celso		
99. De sancto Felice		
100. De sanctis Simplicio, Faustino et Beatrice		
101. De sancta Martha		[63] cxxvj de santa martha (ff. 50rb-51vb fol. mod.; ff. 130rb-131vb fol. ant.)
102. De sanctis Abdon et Sennen		
103. De sancto Germano	[21] xxxviiij. de sant girma	
104. De sancto Eusebio episcopo		
105. De sanctis Machabeis		
106. De sancto Petro ad uincula		
107. De sancto Stephano papa		
108. De inuentione sancti Stephani		
109. De sancto Diminico	[22] xlj de sant domjngo	

110. De sancto Sixto	
111. De sancto Donato	
112. De sanctis Ciriaco, Largo et Smaragdo	
113. De sancto Laurentio	
114. De sancto Ypolito et sociis eius	
115. De assumptione beate uirginis Marie	
116. De sancto Bernardo	[23] xlviiij de sant bernat abat
117. De sancto Tymotheo	
118. De sancto Simphoriano	
119. De sancto Bartholomeo	
120. De sancto Augustino	[24] liij. de sant agosti [25] lviiij. la traslasio de sant agosti
121. De decollatione sancti Iohannis baptiste	
122. De sanctis Felice et Audacto	
123. De sancto Egido	[28]lxij. de sant gili
124. De sanctis Sauiniano et Sauina	
125. De sancto Lupo	[26] lx de sant lop
126. De sancto Mamertino	[27] lix [?] de san mamet
127. De natiuitate beate uirginis	
128. De sancto Adriano	
129. De sanctis Gorgonio et Dorotheo	
130. De sanctis Protho et Iacinto	
131. De exaltatione sancte crucis	
132. De sancto Iohanne Chrysostomo	
133. De sanctis Cornelio et Cypriano	
134. De sancta Eufemia	[64] cxxxviij de santa eufemja (ff. 51vb-53ra fol. mod.; ff. 131vb-133ra fol. ant.)

135. De sancto Lamberto		
		[65] cxxix de santa nonjllo e de santa alodia (ff. 53ra-54rb fol. mod.; ff. 133ra-134rb fol. ant.)
136. De sancto Matheo apostolo		
137. De sanctis Mauritio et sociis eius		
138. De sancta Iustina uirgine		[66] cxxx de santa justina (ff. 54rb-56rb fol. mod.; ff. 134rb-136rb fol. ant.)
139. De sanctis Cosma et Damiano		
140. De santo Forseo episcopo		
141. De sancto Michaele archangelo		
142. De sancto Ieronimo	[29] .lxiij. de sant geronim	
143. De sancto Remigio		
144. De sancto Leodegario		
145. De sancto Francisco	[30] lxv. de sant frances [31] lxxj de sant antonj fraremenor (f. 41ra fol. mod.; f. 75ra fol. ant.)	
146. De sancta Pelagia		[67] cxxxij de santa palegia [sic] (ff. 56rb-57vb fol. mod.; ff. 136rb-137vb fol. ant.)
147. De sancta Margarita dicta Pelagius		[68] cxxxiij de autra santa margarjda
148. De sancta Taysi		[69] cxxxiiij de santa taysis (ff. 57vb-58vb fol. mod.; ff. 137vb-138vb fol. ant.)
149. De sancto Dionysio et sociis eius		
150. De sancto Calixto papa		
151. De sancto Leonardo papa	[32] lxxv de sant leonart [33] lxxvij de autre sant leonart (ff. 41ra-42va fol. mod.; ff. 75ra-76va fol. ant.)	

152. De sancto Luca euangelista		
153. De sanctis Crisanto et Daria		
154. De XI milibus uirginum		[70] cxxxv de les .xj. mjlja uerges (ff. 58vb-60vb fol. mod.; ff. 138vb-140vb fol. ant.)
155. De sanctis apostolis Symone et Iuda		
156. De sancto Quintino		
157. De sancto Eustachio		
158. De festiuitate omnium sanctorum		
159. De commemoratione omnium fidelum defunctorum		
160. De IV coronatis		
161. De sancto Theodoro		
162. De sancto Martino	[34] lxxvij de san martj (ff. 42vb-44vb fol. mod.; ff. 76vb-78vb fol. ant.)	
163. De sancto Britio	[35] lxxxj de sant breys (f. 1^{ra-rb} fol. mod.; f. 81^{ra-rb} fol. ant.)	
164. De sancta Elizabeth		
165. De sancta Cecilia		[71] cxxxvij de santa silja (ff. 60vb-63rb fol. mod.; ff. 140vb-143rb fol. ant.)
166. De sancto Clemente		
167. De sancto Grisogono		
168. De sancta Katherina		[46] xcvij de santa [catherina] uerge (ff. 16vb-20ra fol. mod.; ff. 96vb-100ra fol. ant.)
169. De sancto Saturnino		
170. De sancto Iacobo interciso		
171. De sancto Pastore abbate	[36] lxxxj. de san pastor abat (ff. 1rb-2rb fol. mod.; ff. 81rb-82rb fol. ant.)	

172. De sancto Iohanne abbate	[37] lxxxij. de san joan abat (f. 2^{rb-vb} fol. mod.; f. 82^{rb-vb} fol. ant.)
173. De sancto Moyse abbate	[38] lxxxiij. de san mojsen [abat] (ff. 2vb-3rb fol. mod.; ff. 82vb-83rb fol. ant.)
174. De sancto Arsenio abbate	[39] lxxxiij de sant arsenj (ff. 3rb-4va fol. mod.; ff. 83rb-84va fol. ant.)
175. De sancto Agathone abbate	[40] lxxxv de sant agaton abat (ff. 4va-5ra fol. mod.; ff. 84va-85ra fol. ant.)
176. De sanctis Barlaam et Iosaphat	[41] lcxxv de san barlam e de san joafat [sic] (ff. 5ra-11rb fol. mod.; ff. 85ra-91rb fol. ant.)
177. De sancto Pelagio papa	[43] xcvj de beda honrat preuere (f. 16^{ra-rb} fol. mod.; f. 96^{ra-rb} fol. ant.) [44] xcvj de san [ugo e de san] uictor (f. 16^{rb-va} fol. mod.; f. 96^{ra-va} fol. ant.) [45] xcvj den bardu [...] (f. 16^{va-vb} fol. mod.; f. 96^{va-vb} fol. ant.)
178. De dedicatione ecclesie	